

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 4 september 2018

CONCEPT

Onderwerp	Advies / conclusie
	Aanwezig: De heer W.J. Kooy (LNE) de heer J.F.C. Kupers (LNE) de heer E.C. Merkens (LNE) de heer J. van der Heijden (WN) de heer G.J.P. Jansen (WN) de heer K.A.M. Duijvelaar (VVD) de heer J.A.G.W. Droogers (CDA) de heer F.J. van Bork (PvdA) de heer J.G.M. Reerink (PvdA) de heer R. van der Kruk (PvdD) de heer W. van der Steeg (PvdD) de heer A.E. Jansen (AWP) de heer E. Verkaik (W@I) de heer J.P. Verweij (ChristenUnie) de heer R.D. Woittiez (voorzitter, VVD) de heren L. de Groot (LNE), B. de Jong (CDA) (hoogheemraden) de heer P.J.M. Poelmann (dijkgraaf) de heer C.J. Vos (secretaris) de heer M. Boersen (hoofd Actiecentrum Water, bij agendapunt 1) notulist: de heer W. Nijenhuis Afwezig: de heer C.G. Jansen op de Haar (PvdA, hoogheemraad), mevrouw E. Otterman (WN, hoogheemraad), de heer F. van Os (SGP)
1. Opening en vaststelling agenda	
	Opening De <u>voorzitter</u> opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen welkom. Mevrouw Otterman is verhinderd, maar kijkt thuis mee. Agenda en mededelingen De <u>voorzitter</u> stelt voor om te beginnen met de mededelingen. De agenda wordt verder ongewijzigd vastgesteld. De heer <u>Poelmann</u> (dijkgraaf) De droogte van deze zomer betekende een intensieve periode voor het waterschap. Op 23 juli is de KWA+ in werking getreden. Daarmee wordt 7m³ water per seconde naar Rijnland gebracht, conform de bestaande afspraak. Rijnland heeft gevraagd het debiet waar mogelijk te verhogen en dat is goed gelukt. Hij geeft het woord aan de heer Boersen, manager bij Zuiver, die sinds juli als hoofd van het Actiecentrum Water de operatie heeft gecoördineerd. De heer <u>Boersen</u> geeft een presentatie over de droogtemaatregelen die tijdens de zomermaanden zijn genomen en ook nu nog van kracht zijn, sinds 4 september in fase I. Vragen De heer <u>Reerink</u> (PvdA) vraagt of ook bij Lopik water wordt ingenomen. De heer <u>Boersen</u> bevestigt dit. Desgevraagd licht hij toe dat de dijken van de Grecht zijn beregend. De heer <u>Jansen</u> (AWP) vraagt naar de gehanteerde definitie van 'watertekort'. De heer <u>Boersen</u> stelt het gaat om een balans: het totaal aan neerslag minus verbruik en verdamping. Normaal is een watertekort van 100mm, men zit nu op 300mm. Men zou beter kunnen spreken van neerslagtekort. Het waterschap heeft geen watertekort, maar de situatie komt soms wel onder druk te staan. De heer <u>Verweij</u> (CU) merkt op dat de KWA nog steeds draait. Er komt een landelijke

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 4 september 2018

evaluatie en dan zal ook worden gevraagd of de KWA altijd nuttig is ingezet. De grafieken lieten zien dat op een gegeven moment er meer water naar Rijnland werd gebracht dan De Stichtse Rijnlanden zelf uit het Amsterdam-Rijnkanaal haalde. Blijkbaar moest toen een neerslagoverschot worden afgevoerd. Maar het water bij Rijnland is toen weer de Hollandsche IJssel ingelopen. Op dat moment was dus water aan het rondpompen. De afgelopen drie weken is er in West-Nederland netto een neerslagoverschot en hij vraagt of het dan nog steeds nodig is om de KWA in te zetten. Inzet van de KWA, zeker bij een hoog debiet, kost veel geld.

De voorzitter stelt voor om dit aspect mee te nemen in de evaluatie.

De heer Reerink (PvdA) merkt op dat er in het verleden bij vloed ook bij Vreeswijk water werd binnengelaten. Is dat nu ook gebeurd? De heer Boersen stelt dat naar hij weet nu geen water bij Vreeswijk is binnengelaten, maar dat de mogelijkheid zeker is overwogen.

De heer Poelmann (dijkgraaf) licht toe dat er twee evaluaties komen, een over de operatie en een die zich richt op de toekomst: men heeft veel ervaring opgedaan die van belang is voor de KWA+ en men gaat nadenken over een eventuele verdere uitbreiding.

De heer Kooy (LNE) merkt op dat zich midden in de vakantieperiode toch een soort crisissituatie heeft voorgedaan. Hij vraagt de dijkgraaf om de medewerkers te zeggen dat ze goed werk hebben geleverd. Het is goed opgelost en dat mogen de mensen weten.

De heer Poelmann (dijkgraaf) zegt dit toe. Het waterschap heeft van meerdere kanten complimenten ontvangen, zoals van LTO en natuurbeheerders die gezien hebben hoe hard het waterschap heeft gewerkt.

De voorzitter geeft het woord aan de dijkgraaf voor een tweede mededeling.

De heer Poelmann (dijkgraaf) meldt dat het college mededeling wil doen van het feit dat in onze organisatie helaas een ernstige integriteitsschending heeft plaatsgevonden door een medewerker, onder meer door het plegen van frauduleuze handelingen met actieve betrokkenheid van een tweetal ook door hem aangebrachte externe partijen. Door deze factuurfraude is HDSR benadeeld voor een bedrag van rond de € 75.000,-. De geconstateerde integriteitsschending is door het college aangemerkt als ernstig plichtsverzuim en op 21 augustus jl. heeft dit geresulteerd in een besluit tot het verlenen van zogeheten 'strafontslag' aan de betreffende medewerker. Daarnaast heeft het college besloten om aangifte te doen tegen de betreffende medewerker en ook tegen de twee hierbij betrokken externe partijen die een actieve rol hebben gespeeld bij deze integriteitsschending. Uiteraard worden ook beschikbare verhaalsmogelijkheden zoveel mogelijk benut. De schending is aan het licht gekomen door een interne melding vanuit het eigen organisatieonderdeel van de betreffende medewerker. Op zichzelf goed om ook dat te constateren, maar desondanks blijft het een hele nare zaak dat dit is gebeurd. Vertrouwen is beschaamd, niet in het minst bij de collega's uit de directe werkomgeving van de betreffende medewerker. De interne melding heeft geleid tot een onderzoek, dat tussen medio mei en medio juli is uitgevoerd door een hierin gespecialiseerd recherchebureau. Op basis van de bevindingen van dit onderzoek heeft het college de hiervoor vermelde besluiten genomen. Uit het onderzoek zijn géén aanwijzingen naar voren gekomen dat andere HDSR-medewerkers betrokken zouden zijn bij deze integriteitsschending. Het college hecht eraan om dit hier expliciet te melden. Voorts gaat bekeken worden welke verdere stappen nog moeten worden gezet, bovenop de tot nu toe genomen besluiten. In dit verband moet worden gedacht aan de wijze van opdrachtverlening, de inrichting van werk- en administratieve processen, alsmede de noodzaak om te blijven werken aan het benoemen en onderling bespreekbaar maken van integriteitsrisico's en aan de daarvoor benodigde bewustwording. Normaliter doen wij in de openbaarheid geen mededelingen over personele aangelegenheden. Het college heeft echter gemeend om in dit concrete geval zo transparant mogelijk te zijn en de commissie BMZ op deze wijze hierover te informeren. Dit ook om te voorkomen dat er door mogelijke geruchtvorming een verkeerd beeld zou ontstaan bij de buitenwereld over aard, omvang en

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer

d.d. 4 september 2018

		gevolgen van de geconstateerde ernstige integriteitsschending. Morgen wordt ook de organisatie hierover breed geïnformeerd en het college wil het graag laten bij deze informatieverstrekking over deze personele aangelegenheid. Wij hopen dat u daar begrip voor heeft. De <u>voorzitter</u> sluit daarna het punt mededelingen af.
2. Stukken ter advisering		
2.1	Aanpassing belastingstelsel waterschappen	De <u>voorzitter</u> wijst op het voorliggende stuk. Het is geen bestuursvoorstel met een advies van het college. Hij stelt voor het stuk te bespreken, tegen de achtergrond van de vraag welke aspecten men wil meegeven aan de portefeuillehouder richting het landelijke overleg van de Unie van Waterschappen. De heer Kooy (LNE) merkt op dat voor de vergadering van het algemeen bestuur er een werkgroep van de Unie bijeenkomt. De heer De Jong zal daar namens het waterschap aanwezig zijn. Het is van belang dat de commissie komt tot gemeenschappelijke standpunten die de heer De Jong namens De Stichtse Rijnlanden naar voren kan brengen. Die inbreng zal immers mede de uitkomst bepalen. De <u>voorzitter</u> bevestigt dit en geeft het woord aan de portefeuillehouder voor een toelichting op de procesgang. De heer <u>De Jong</u> (hoogheemraad) benadrukt nogmaals dat het stuk geen voorstel vanuit het college is. De toelichting wekt mogelijk de indruk dat het college een positieve grondhouding heeft ten aanzien van de notitie, maar het gaat enkel om technische constatering over het voorliggende voorstel. Het college legt het voorstel open aan de commissie voor. Met het algemeen bestuur heeft men twee keer een bezoek gebracht aan de Unie om te reageren op conceptvoorstellen. Kort voor de zomer is er een bijeenkomst geweest waar de voorstellen van de Unie zijn toegelicht. Bij deze gelegenheid wordt de commissie BMZ gevraagd haar inzichten te delen, zodat hij deze naar voren kan brengen tijdens de CBCF-vergadering van 21 september. Hij verwacht dat het Uniebestuur daarna een besluit zal nemen over de wijze waarop het voorstel wordt voorgelegd aan de ledenvergadering op 12 oktober. Daar zal de dijkgraaf bij aanwezig zijn. Het is niet duidelijk of het bestuur dit voorstel of een aangepast voorstel zal voorleggen. Hij verwacht dat hierover duidelijkheid is op 3 oktober, als het algemeen bestuur een vergadering heeft. Bij die gelegenheid kan men met elkaar het standpunt namens De Stichtse Rijnlanden in de ledenvergadering van de Unie bepalen. Hij zal zich nu beperken tot het plaatsen van kanttekeningen bij voorstellen en opmerkingen. Wanneer de commissie tot gemeenschappelijke standpunten weet te komen, is dat zeker meegenomen. De heer <u>Reerink</u> (PvdA) merkt op dat er vanuit de commissie ook nog vragen om een nadere toelichting naar voren komen. Mogelijk kunnen die schriftelijk beantwoord worden. De heer <u>Verweij</u> (CU) stelt voor eerst op zoek te gaan naar de standpunten waarover men het met elkaar eens is. De <u>voorzitter</u> besluit over te gaan tot de eerste termijn. <i>Eerste termijn</i> De heer <u>Verweij</u> (CU): • Is het eens met het doel van deze belastingherziening: een eenvoudiger, transparanter en ook rechtvaardiger belastingsysteem dat goed is uit te leggen en recht doet aan principes als de vervuiler betaalt en de belanghebbende draagt de kosten. • Het nieuwe knoppenmodel is niet veel eenvoudiger dan het huidige en dat is teleurstellend. Inzet voor de herziening was bijvoorbeeld het afschaffen van de tariefdifferentiatie, maar de tariefdifferentiatie wegen wordt toch weer opgevoerd om de categorie ongebouwd te ontzien. Een aparte belastingcategorie was een betere keuze geweest. • Het is goed dat de commissie Klavers de systematiek van de BBP als basis heeft

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 4 september 2018

gehanteerd, met naast het solidariteitsdeel een verdeling op basis van daadwerkelijke kosten. Verbazingwekkend is dat ieder waterschap dan toch de ruimte krijgt om met 15 procentpunten af te wijken, naar boven of naar beneden. Dit zal in Den Haag tot discussie leiden aangezien er grote verschillen tussen waterschappen kunnen ontstaan. Enige ruimte om af te wijken mag er zijn, maar dan hooguit 20 tot 25% absoluut.

- Het moet niet zo zijn dat in het nieuwe stelsel zodanig aan knoppen kan worden gedraaid dat men feitelijk uitkomt op het oude systeem.

De heer Kooy (LNE):

- Is blij met de toelichting van de heer De Jong dat het college geen standpunt inneemt. De toelichting wekte namelijk inderdaad de indruk dat het college deze herziening steunt.
- De commissie Klavers heeft twee jaar lang aan deze herziening gewerkt en LNE constateert dat wat er ligt niet is wat er is gevraagd: een eerlijker, eenvoudiger en transparanter belastingstelsel.
- Merkt op dat de waterschappen nu slechts enkele weken de tijd krijgen om een oordeel te vellen. Spreker vreest haastige besluitvorming, terwijl er geen reden is voor haast. Men wil een toekomstbestendig belastingstelsel en er moet geen onvoldragen besluit worden genomen. De Unie moet de tijd nemen die nodig is om te komen tot een voorstel dat voldoet aan de eisen. Daarmee wordt ook voorkomen dat de Unie gezichtsverlies leidt in Den Haag als blijkt dat er een voorstel ligt waarover de waterschappen het in de kern niet eens zijn.
- Het bestuur van de Unie stelt regelmatig namens de waterschappen te spreken, terwijl dat niet het geval is. De mening van de waterschappen wordt bepaald door de algemene ledenvergadering van de waterschappen en het bestuur moet daarop worden gewezen.
- Ten aanzien van de inhoud licht hij toe dat LNE daar serieus naar heeft gekeken. Wanneer dit stelsel wordt gevolgd, dan leidt dit tot een uitkomst. De 'technische fase', die niet inzichtelijk is, bepaalt in hoge mate de uitkomst. De bandbreedte van 15% maakt vervolgens dat onwenselijke uitkomsten kunnen worden gecompenseerd. Dit zal richting buitenwereld de indruk van willekeur oproepen, terwijl het systeem eenvoudig uitlegbaar zou moeten zijn.
- Het percentage van 20 voor natuur wordt zonder enige onderbouwing verhoogd naar 30%, terwijl de consequenties enorm zijn. Dit systeem zal leiden tot een enorme stroom bezwaarschriften van grondeigenaren.
- Het systeem is niet eenvoudig, niet rechtvaardig en niet transparant en het draagvlak ontbreekt. Men moet terug naar de tekentafel, vooral als het gaat om de watersysteemheffing.
- De zuiveringsheffing is beter te begrijpen, maar daar ontbreekt de (fiscale) prikkel om te zorgen dat burgers schoner werken.
- Wijst op de financiële gevolgen voor grondeigenaren: de meeste boeren krijgen op landelijk niveau vastgestelde vergoedingen, bij natuureigenaren is dat de vastgestelde SNL-vergoeding. Dit systeem maakt enorme verschillen mogelijk, terwijl de melkprijs overal hetzelfde is. De grondgebonden landbouw is geen vetpot en voor natuureigenaren is het nog gekker. Natuurbeheer is een maatschappelijke dienst waar men een vergoeding voor krijgt van 75% van de kosten, de rest moet men bijverdienen. Hier wordt voorgesteld de waterschapsheffing te verhogen van 5 naar 45. Wanneer dat gebeurt dan kunnen natuureigenaren dat niet betalen en ze zullen dat ook niet doen omdat ze het geld eenvoudigweg niet hebben. Het landelijk tekort - tussen 13 en 36 miljoen euro - zal dan moeten worden opgebracht door provincies en uiteindelijk het Rijk. Met andere woorden: het leidt tot rondpompen van geld.

De heer Verkaik (W@I):

- Kan zich vinden in de voorstellen van de heer Kooy, maar vermoedt tegelijk dat het lang zal duren voor de waterschappen het eens zijn.
- In de voorfase zijn veel ideeën opgehaald, maar in het daaropvolgende proces zijn veel voorstellen wezenlijk veranderd. Nu moet men een mening vormen terwijl nog niet duidelijk is wat het uiteindelijke voorstel wordt.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 4 september 2018

- Is tegen het instellen van een bandbreedte van 15%: die leidt tot allerlei discussies en compromissen. Een aanslag moet volgen uit een wet, de bandbreedte leidt tot gedoe en willekeur.
- Ook de uitgangspunten zouden scherper moeten worden gedefinieerd. Het beginsel van 'de kostenveroorzaker betaalt' houdt er geen rekening mee dat natuurgebieden veel meer kosten met zich meebrengen voor het waterschap dan grasland.
- Voor het beginsel 'de vervuiler betaalt' geldt nu een normering met vervuilingseenheden. Op welke wijze wordt straks invulling gegeven aan dit beginsel?
- Ook de tariefdifferentiatie bij wegen zorgt voor onduidelijkheid: een agariër heeft een belang, maar een gebouw is per vierkante meter weer veel kostbaarbaarder.

De heer Reerink (PvdA):

- Merkt ten aanzien van het proces en de voorliggende stuk op dat er hard en zorgvuldig is gewerkt.
- De voorstellen zijn niet uitgekristalliseerd: dit stuk is niet voldragen en onvoldoende of niet uitgewerkt, zoals de nieuwe stoffen. Er is meer tijd nodig.
- Over verschillende onderwerpen bestaat veel verschil van mening, tussen waterschappen maar ook binnen de waterschappen. De PvdA-fractie kan zich bijvoorbeeld niet vinden in de lastenverschuiving naar bewoners.
- De uitgangspunten zijn mooi maar moeten worden uitgewerkt. Dit is een stuk vol gemiste kansen.
- Wijst op de voorgestelde bandbreedte van 15%, die feitelijk 30% is. De inhoudelijke gronden om per waterschap te kunnen afwijken zijn niet duidelijk en het is ook niet duidelijk hoe de bandbreedte in de praktijk zou kunnen functioneren.
- Veel categorieën gaan erop achteruit, het is onduidelijk waar dat geld vervolgens terugkeert op de balans.
- In de overzichten worden bij zuiveringen de categorieën 1, 2 en 4 genoemd. Categorie 3 ontbreekt. De PvdA-fractie is voorstander van 1,2 en 3 omdat op een gegeven moment het profijtbeginsel ook botst met het rechtvaardigheidsbeginsel. De PvdA-fractie wil de grote gezinnen sparen.
- De definitie van het gebiedsmodel wordt uit het stuk niet duidelijk.
- De verhoging van de belasting op natuur wijst de PvdA-fractie af. Natuur heeft een algemeen belang met een publiek, net als water.
- De plus-voorzieningen zijn niet inzichtelijk, het lijkt erop dat men opnieuw de baatbelasting wil invoeren, waarbij freeriders hun kans kunnen grijpen.
- Dat positief gedrag niet wordt beloond is een gemiste kans.
- Het waterschap moet gaan betalen voor effluent dat het op het eigen watersysteem loost. Dat betekent het zonder nut rondpompen van geld.
- Pleit ervoor te onderzoeken of men leges kan heffen op het onttrekken van grond- en oppervlaktewater.
- Pas de regeling ten aanzien van geborgden aan, zodat er geen verplichting is om geborgden op te nemen in het bestuur.
- Neem kwijtschelding op als verplichting.

De heer Jansen (AWP):

- Onderschrijft de doelen van deze herziening, ook vanwege de oproep van de OESO om beter richting burgers te communiceren waarom en hoe belasting wordt opgehaald.
- Deze uitwerking is zeer complex, zowel procesmatig als inhoudelijk.
- Blijft pleiten voor een systeem waarin de vervuiler betaalt of het profijtbeginsel geldt. Dat kan leiden tot ingrijpende veranderingen, daarover moet een goed politiek debat worden gevoerd, maar het is niet uit te leggen waarom de een meer voor zijn vuil moet betalen dan de ander, bij een gelijke economische situatie.
- Dit is een proces waarin veel partijen tegengestelde belangen hebben en ook waterschappen onderling tegengestelde belangen hebben. Een eensluidend advies vanuit de waterschappen ligt dan ook niet voor de hand.
- Wanneer het overleg leidt tot een gedrocht, kan AWP dit alleen steunen als daarmee de vooraf gestelde doelen worden gerealiseerd.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 4 september 2018

De heer Van der Kruk (PvdD):

- Merkt op dat het geen eenvoudige opgave is om verschillende belangen, regio's en waterschappen te verenigen rond een voorstel en dat blijkt ook uit wat voorligt.
- Stelt dat er veel punten zijn waarover iedereen het eens is, bijvoorbeeld als het gaat om het gebruik van minder vervuilende stoffen bij het analyseren van watermonsters. Ook over de plusvoorzieningen lijkt overeenstemming mogelijk.
- Het gebiedsmodel is nog vaag maar men heeft ervaringen opgedaan met het BBP-model en ook hier lijkt overeenstemming haalbaar.
- Mist in het voorstel een prikkel, positief of negatief, die ertoe bijdraagt dat mensen gewenst gedrag vertonen. Het aspect van de puntbelasting komt goed terug in het stuk, maar bij diffuse bronnen kiezen de opstellers helaas voor een pragmatische aanpak vanwege de moeilijkheid om bronnen te meten.
- Spreekt zijn zorg uit over het voorstel om natuur extra te belasten.
- De bandbreedte van 15 basispunten biedt veel politieke ruimte voor het algemeen bestuur om keuzes te maken. Tegelijk is er de verantwoordelijkheid voor consistent beleid: de bandbreedte mag geen politiek speeltje worden, men moet er voorzichtig mee omgaan. Een mooie mogelijkheid is dat men een buffer kan opbouwen om sterke fluctuaties op te vangen of ontwikkelingen te stimuleren via subsidies.
- De watersysteemheffing is heel belangrijk. De wijze waarop natuur wordt belast vraagt nadere uitwerking en is nu moeilijk uit te leggen.

De heer Droogers (CDA):

- De uitgangspunten zijn goed, maar de uitwerking stelt teleur.
- Zorg dat er een goed voorstel komt en neem daar ook de tijd voor, via een goed georganiseerd proces.
- Het belonen van goed gedrag heeft helaas geen plek gekregen.
- Via het gebiedsmodel op basis van het BBP-systeem kunnen fluctuaties worden ondervangen. Belangrijk is dat er goed en objectief gemeten kan worden.
- Het voorstel voor een bandbreedte van 15% is discutabel. Voorstelbaar is dat de bandbreedte wel wordt ingevoerd, maar geleidelijk wordt afgebouwd. De bandbreedte kan dan worden gebruikt om grote tariefsprongen te voorkomen.
- De verhoging van de belasting op natuur is onwenselijk. Natuur geldt als ongebouwd en overheden (provincies) moeten voor de kosten opdraaien. De vergoeding zou geleidelijk naar 100% van de kosten moeten stijgen.
- Positief is dat de overstorten van gemeentes worden belast, maar het aantal van 5 vervuilingseenheden zou moeten worden verhoogd naar 25 voor de echte vuilwateroverstorten.
- Het is goed dat het afkoppelen van hemelwaterafvoeren wordt gestimuleerd.
- Is niet negatief over de plus-voorzieningen.
- Bij de zuiveringsheffing is het goed dat bedrijven die waardevol afleveren erbij worden gehouden.
- Het is jammer dat plastic en medicijnresten niet zijn opgenomen.
- Zoetwater wordt een schaars goed en het is een interessante gedachte om het gebruik te beprijzen.
- Ondersteunt de differentiatie naar huishoudens.
- De kwijtschelding moet blijven.

De heer Duijvelaar (VVD):

- Het gegeven dat de waterschappen een eigen belasting mogen heffen, moet worden gekoesterd. De VVD hecht sterk aan het uitgangspunt: 'no taxation without representation'. Met deze voorstellen wil het bestuur van de Unie nieuwe uitgangspunten vaststellen voor de invulling daarvan en hopelijk worden waterschappen het daarover eens want kabinet en parlement zullen voorbijgaan aan een verdeeld advies.
- Grosso modo kan de VVD-fractie zich vinden in de gekozen uitgangspunten. Het voorstel bevat goede elementen, zoals het profijtbeginsel, de vervuiler betaalt, kostendekkende tarieven zonder kruissubdiëring, toepassing van het gebiedsmodel, plusvoorzieningen, tariefdifferentiatie voor diensten bovenop de kerntaken en verlaging

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 4 september 2018

van de lastendruk.

- Verlaging van de lasten wordt niet bereikt, gemiddeld ligt een stijging van lasten met 8% in het verschiet en de Unie heeft een verdere stijging aangekondigd in verband met de kosten voor de droogteaanpak. De VVD-fractie pleit voor een nullijn: ruil oud beleid in voor nieuw beleid en verzin efficiëntere oplossingen.
- De VVD-fractie onderschrijft het voorstel om het woonruimteforfait aan te passen naar vier categorieën.
- Schaf het kwietscheldingsbeleid af.
- Heeft geen bezwaar tegen een onderzoek naar de mogelijkheid van een heffing op het onttrekken van grond- op oppervlaktewater of een heffing op glasopstanden, maar neemt hierover ook nog geen standpunt in.
- De VVD-fractie erkent dat duurzaamheid een betere plaats verdient: bestrijding van negatieve effecten klimaatverandering, tegengaan bodemdaling en het werken volgens de principes van de circulaire economie. Natuur zal meer aandacht vragen. De provincie Utrecht stelt dat de veilige dijken ook mooi moeten zijn. De rekening voor die extra natuurwaarde zou men dan ook bij de provincie moeten neerleggen.
- Steunt het vereenvoudigen van het belastingstelsel, maar met de extra beleidsruimte, flexibiliteit en differentiatie ontstaat ook het gevaar van grotere complexiteit en hogere kosten.
- Er is meer tijd nodig om van dit stuk een goed voorstel te maken. Cruciaal is dat de waterschappen de regie in handen houden.

De heer Jansen (WN):

- Het college geeft enerzijds aan geen standpunt in te nemen, maar in de toelichting staat ook dat het college instemt met de uitgangspunten en dat het bestuur van de Unie wordt geadviseerd om ten aanzien van natuur het standpunt te herzien. Hij vraagt een toelichting van het college.
- Een van de uitgangspunten voor de herziening is dat het stelsel eenvoudiger moet worden. Dat is met dit voorstel niet gelukt.
- Uitgangspunten als 'de vervuiler betaalt' en het profijtbeginsel kunnen rekenen op draagvlak maar het gaat uiteindelijk om de invulling en die is onduidelijk.
- Stelt ten aanzien van het gebiedsmodel de vraag of het waterschap als functionele democratie voldoende volwassen is om verstandig om te gaan met de ruimte die het model biedt, tegen de achtergrond dat 7 tot 9 zetels worden benoemd, tegenover 21 tot 23 gekozen zetels.
- De omgang met natuur en diffuse verontreiniging in dit voorstel maakt dat de WN-fractie het als onvoldragen en onvoldoende beoordeelt. Het bestuur van de Unie dient zich te beraden.
- Kan zich vinden in de differentiatie bij huishoudens en de inzet voor de riooloverstort, al kan dat laatste nog worden aangescherpt, zoals de CDA-fractie ook aangaf.
- Het voorstel van het bestuur van de Unie lijkt vooral te zijn geleid door de gedachte dat een belastingstelsel allereerst is gericht op geld ophalen. De mogelijkheden van prikkels of belonen zijn niet opgenomen, terwijl ze wel herhaaldelijk naar voren zijn gebracht.
- Dit huiswerk krijgt een onvoldoende maar de WN-fractie wil het bestuur van de Unie wel een herkansing geven.

Reactie eerste termijn portefeuillehouder

De heer De Jong (hoogheemraad):

- Bevestigt dat het college heeft aangegeven de uitgangspunten te ondersteunen. Ook is geconcludeerd dat de lijn ten aanzien van natuur moet worden gewijzigd. Ten aanzien van die twee punten is de stellingname van het college inderdaad niet open.
- Constateert verschil in standpunten als het gaat over het watersysteem en waterzuivering. Het lijkt erop dat er overeenstemming mogelijk is waar het gaat om de waterzuivering, daarover zou men kunnen spreken.
- De VVD-fractie schetste het bredere perspectief: wanneer de waterschappen er niet uitkomen met elkaar, dreigt men de regie te verliezen en dat pleit voor een herkansing zoals de WN-fractie aangaf.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 4 september 2018

- De meeste fracties onderschrijven de doelen, maar stellen vast dat de uitwerking tekortschiet.
- Een breedgedragen conclusie betreft het gemis aan positieve fiscale prikkels om gedrag te beïnvloeden. De commissie heeft zich daar wel over gebogen, maar kwam er niet uit.
- Meerdere fracties wezen erop dat er geen haast is: het bestuur van de Unie moet de tijd nemen om te komen tot een beter voorstel.
- Ten aanzien van de bandbreedte van 15% licht hij toe dat deze samenhangt met de watersysteemheffing. Het huidige BBP-model is eigenlijk door De Stichtse Rijnlanden ontwikkeld en de commissie is daarmee aan de slag gegaan. Met de huidige omschrijving is het heel complex, maar het kan nog steeds een goed werkbaar model zijn, waarbij wordt gekeken naar het voorzieningenniveau en niet naar de waarden. Dan komt het profijtbeginsel naar voren: wie profiteert daarvan? Duidelijk is dat de huidige opzet te complex wordt gevonden.

De heer Jansen (WN):

- Merkt op dat nu niet duidelijk is hoe het Uniebestuur met een aantal suggesties is omgegaan. Het gebiedsmodel is daar een voorbeeld van: waarom is men van 10 naar 15% gegaan? Het uitgangspunt van het gebiedsmodel is zeker wel een interessante optie.

De voorzitter merkt op dat meerdere fracties ook aantekenen dat de berekeningen niet goed navolgbaar zijn.

De heer Kooy (LNE):

- Merkt op dat de charme van het bestaande systeem is dat het goed valt te begrijpen, al zitten er onrechtvaardigheden in. Een systeem dat straks voorziet in een bandbreedte om ongerijmdheden te compenseren is geen verbetering.

De heer Reerink (PvdA):

- Wijst erop dat veel begrippen niet goed worden gedefinieerd. Dat draagt bij aan de ervaren complexiteit.

De heer Kooy (LNE)

- Benadrukt de noodzaak van het opnemen van een prikkel die wenselijk gedrag stimuleert. Goed gedrag moet een fiscaal voordeel opleveren.

De heer De Jong (hoogheemraad):

- Licht toe dat het vertrekpunt bij de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing is dat de kostenveroorzaker meer moet gaan betalen. Maar ook bij de watersysteemheffing is de fiscale prikkel zinvol, denk bijvoorbeeld aan een tegeltax. De commissie is daar niet uitgekomen. Het voorstel om niet alleen uit te gaan van de vuilast maar ook van de hoeveelheid water die wordt aangeboden, onderschrijft hij wel.

De heer Merkens (LNE):

- Concludeert dat de hoogheemraad eigenlijk stelt dat de prikkel wel aanwezig is: wie meer levert moet ook meer betalen. Maar inzet zou moeten zijn dat minder leveren wordt gestimuleerd en dat is nu niet het geval.

De heer Reerink (PvdA):

- Vraagt of de heffing bij wateroverstorten van de gemeente ook van toepassing is als er een afvalwaterbezinkbassin tussen zit, zoals bijvoorbeeld is overeengekomen in het afvalwaterakkoord. In dat geval zou je overstorten niet moeten belasten.

De heer Verweij (CU):

- Merkt op dat het huidige systeem niet voldoet. Men wil een stap vooruit zetten. Een perfect stelsel bestaat niet, maar het moet wel beter worden dan nu het geval is.
- In dit voorstel zijn prikkels onvoldoende aanwezig, maar het algemeen bestuur heeft de

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 4 september 2018

		nodige beleidsruimte om daar wat aan te doen. • Waar het gaat om de eigen bestuurlijke vrijheid, zou men er ook op moeten vertrouwen dat het bestuur zuivere afwegingen maakt. • In het stuk van de Unie staat dat de bandbreedte mede is bedoeld om grote tariefschommelingen te dempen. Maar daar heeft het waterschap de egalisatiereserve voor. Hij pleit ervoor om in dit verband de bandbreedte te bestempelen als een overgangsregeling, waarbij de bandbreedte veel smaller zou moeten zijn. • Cruciaal is dat de waterschappen zelf met een verbeterd voorstel komen. De heer <u>De Jong</u> (hoogheemraad): • Geeft richting de heer Reerink aan dat hij het niet vreemd vindt dat ook het waterschap wordt aangeslagen als het verantwoordelijk is voor overstorten op oppervlaktewater. Dat betekent rondpompen van geld, maar de lasten worden wel anders verdeeld: de zuiveringsheffing gaat omhoog, de systeemheffing gaat omlaag. De heer <u>Verweij</u> (CU): • Stelt dat het belangrijk is dat het belastingstelsel voor burgers begrijpelijk is. Maar het is niet erg wanneer het voor sommige bedrijven of het eigen waterschap wat ingewikkelder is. De heer <u>Reerink</u> (PvdA): • Wijst erop dat het bestuur zich in het verleden heeft uitgesproken tegen het rondpompen van geld. Dan zou dat ook hier van toepassing moeten zijn. De <u>voorzitter</u> stelt voor de discussie af te ronden. Hij geeft het woord aan de heer De Jong voor een samenvatting van de hoofdlijnen. De heer <u>De Jong</u> (hoogheemraad) licht toe dat het onderwerp nog ter bespreking terugkeert. Hij constateert een consensus ten aanzien van de beoogde doelen, die worden ondersteund. Maar de commissie heeft flinke bezwaren tegen de wijze waarop ze zijn uitgewerkt. Er is ook overeenstemming over de noodzaak om als waterschappen het initiatief in handen te houden. Er is een verschil in beoordeling tussen watersysteemvoorstellen en zuiverings- en verontreinigingsheffingsvoorstellen. Daar wordt weliswaar ook verschillend over gedacht, maar de meeste voorstellen voor de waterzuiveringsheffing worden ondersteund omdat ze bijdragen aan de te bereiken doelen. Verschillen van mening zijn er ten aanzien van de watersysteemheffing en dan met name waar het gaat om het gebiedsmodel. Dan gaat het om de uitlegbaarheid, de objectiviteit van het BBP-model en de inzichtelijkheid van de berekening. De bandbreedte van 15% wordt betwijfeld en de verhoging van de lasten voor natuur wordt afgewezen. De commissie is teleurgesteld over het ontbreken van financiële prikkels voor goed gedrag. Ten slotte pleit de commissie ervoor om voldoende tijd te nemen voor een beter voorstel. De <u>voorzitter</u> sluit daarop de bespreking.
3. Stukken ter consultering		
Er zijn geen stukken ter consultering		
4. Informerend deel		
4.1	Mededelingen	Reeds behandeld aan het begin van de vergadering.
4.2	Ingekomen stukken	Er zijn geen ingekomen stukken.
5. Adviezen en conclusies		
5.1	Leeswijzer en actielijst	De heer <u>Merkens</u> (LNE) stelt dat soms onduidelijk is of en hoe actiepunten zijn opgevolgd. Hij stelt voor om actiepunten als ze zijn afgedaan of wanneer er veel tijd is verstreken te vermelden in de nieuwsbrief van het algemeen bestuur.

Adviezen/Conclusies

Vergadering commissie Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer
d.d. 4 september 2018

6. Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

7. Sluiting

De voorzitter dankt iedereen voor zijn inbreng en sluit de vergadering om 21.35 uur.

Voor akkoord,
Vergadering commissie BMZ 16 oktober 2018

De secretaris,

C.J. Vos